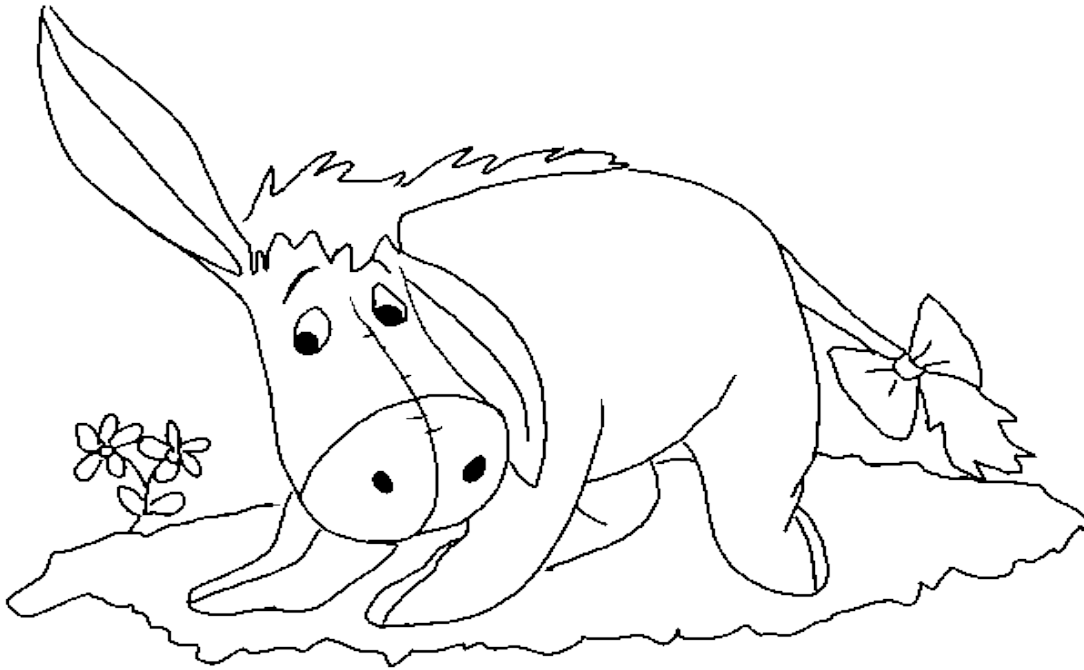

Velkommen til lydbiblioteket !

"There's music in all things, if men had ears. Their earth is but an echo of the spheres." Lord Byron

Lyd er magi. Lydens subjektive og fysiske rom er uendelig store og begrenser seg kun av menneskets biologiske oppfattelseevne. Hvis du bruker mer tid på å lytte fokusert med lukkede øyne, vil du etter hvert se med ørene. Ørene er sanseorganet de blinde orienterer seg med. De prosesserer lydinformasjon i hjernen og oppfatter og ser rom. Faktumet at hjernen har denne kapasiteten, "acoustic vision", bruker også eskimoene når de navigerer kanoer i tåkete ishav. De sender ut små klikkende lyder, og hvordan disse reflekteres tilbake gir eskimoene et "mentalt audio bilde" av landskapet. Dette krever øvelse, men poenget er at det ligger ufattelig mye potensial ved bruk av lyd i forestillinger og dertil i begrensningen av lyd, når det er nødvendig.

Jeg har to kunstneriske intensjoner bak biblioteket. Jeg ønsker at dere jobber med å sanse lydene som "musikk". For å kunne komme dypere inn i dette, vil jeg lede oppmerksomheten hen til kanadenseren R. Murray Schafer som er en av

grunnleggerne av "The World Soundscape Project. Han skriver følgende i sitt essay "Music and The Soundscape";:

"In The Tuning Of The World I predicted that by the end of the century music and the soundscape ¹would draw together. We have passed the end of the century; there is no need to retract what I said. I meant that the reciprocal influences between what we call music and what we refer to as environmental sound would become so complex that these hitherto distinct genera would begin to syncretize into a new art form. I was speaking of the Western world. In other parts of the world the two types have never been completely distinct,..."

²

Min andre intensjon er at dere jobber med aktiv lytting. Det er stor forskjell på å lytte og å høre. Den amerikanske komponisten og filosofen Pauline Oliveros har jobbet med dette i over 20 år gjennom begrepet "Deep Listening":

"Deep Listening® is a philosophy and practice developed by Pauline Oliveros that distinguishes the difference between the involuntary nature of hearing and the voluntary selective nature of listening. The result of the practice cultivates appreciation of sounds on a heightened level, expanding the potential for connection and interaction with one's environment, technology and performance with others in music and related arts."³

I lyd finnes både fortid, nåtid og rom. Bruk dette for alt det er verdt! Og husk at framfor alt er lytting en subjektiv opplevelse. Ingen hører akkurat det samme, og i tillegg kan vi høre ting som ikke finnes og omvendt. Det er dette vitenskapen om psykoakustikken bla. tar for seg. Lydkunstner Fransisco López beskriver også dette i sitt bidrag til boka, *The Book of Music And Nature*:

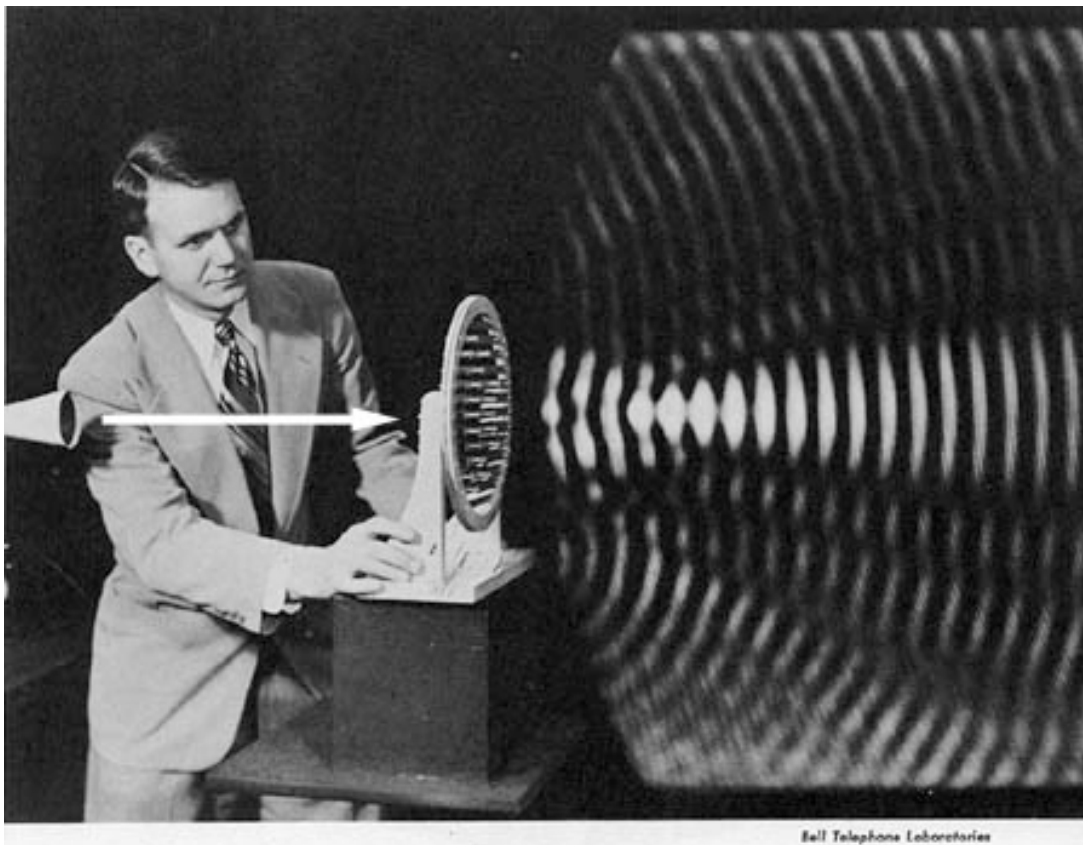
¹ Lydlandskap. Les mer om hva Soundscape er her: <http://users.notam02.no/~joranru/Soundscape/index.html>

² p. 58, "Music and The Soundscape" by R. Murray Schafer, Wesleyan, The Book Of Music And Nature, edited by David Rothenberg & Marta Ulvaeus, Wesleyan University Press, 2001.

³ Les mer om Pauline Oliveros og dyplytting her: <http://deeplisting.org/site/content/about>

"I don't believe there is such a thing as the objective apprehension of sonic reality. Regardless of whether or not we are recording, our minds conceptualize an ideal of sound. And not only do different people listen differently...Our idea of the sonic reality, even our fantasy about it, is the sonic reality each one of us possesses."⁴

It's physical!

Lyd er vibrasjoner i luft (energi i bølgeform), og da sier det seg selv at det kan gi oss konkrete fysiske opplevelser. Døve mennesker kan danse til bass (lave frekvenser) fordi de kan føle disse på kroppen. Hvor mange ganger en lydbølge svinger per sekund forteller oss hvilken frekvens lyden har. Dype/lave frekvenser har store bølglengder og trenger lett gjennom naboens vegger. De bryter seg vei rett

⁴ p.166, "Blind Listening" by Francisco López, The Book Of Music And Nature, edited by David Rothenberg & Marta Ulvaeus, Wesleyan University Press 2001.

og slett. Høye frekvenser kan være ørsmå og vil derfor ikke klare å trenge gjennom vegger. De mister også lettere energi i møte med materialer. Lydene absorberes.

Vi lytter ikke bare med ørene, men med hele kroppen. Vi tar imot lydbølgene og de vibrerer oss og skjelettene våre. Men det er ørene som er vårt spesialiserte hørsel organ. Hvis du åpner sansene dine og lytter med hele kroppen vil du etter hvert forstå at mengden lydlig informasjon du mottar til enhver tid er ganske kompleks. Lyd skapes av oss selv og våre omgivelser i tid og rom. Den reagerer med oss. Den tar plass, skaper rom og farges/klanges av rommene den eksiterer og spilles av i. Den påvirker oss mer enn det vi er klar over.

Korte improvisatoriske instruksjoner før lydbiblioteket tas i bruk:

Før dere tar i bruk lydbiblioteket anbefaler jeg at dere utfører en Pauline Oliveros Deep Listening øvelse, nemlig "Ear Piece", fra 1998. Denne vil gjøre dere opplagte til å få mest mulig ut av materialet i lydbiblioteket:

Pauline Oliveros: Ear Piece

- 1) Are you listening now?
- 2) Are you listening to what you are now hearing?
- 3) Are you hearing while you listen?
- 4) Are you listening while you are hearing?
- 5) Do you remember the last sound you heard before this question?
- 6) What will you hear in the near future?
- 7) Can you hear now and also listen to your memory of an old sound?
- 8) What causes you to listen?
- 9) Do you hear yourself in your daily life?
- 10) Do you have healthy ears?
- 11) If you could hear any sound you want, what would it be?
- 12) Are you listening to sounds now or just hearing them?
- 13) What sound is most meaningful to you?

Denne og flere øvelser finner du i bøkene "**Deep Listening: A Composer's Sound Practice**", "**Sonic Meditations**" og i heftet "**Deep Listening Pieces**", alle skrevet av Pauline Oliveros.

PS: Det oppfordres til kreativt bruk av ”lydbibbern”. De bearbeidede stemningene er skapt med utgangspunkt i lydene som finnes i biblioteket. Det er kun lagt til vokal. De gir dere eksempler på hvordan jeg kan finne på å bearbeide feltopptak.

Lydene i lydbiblioteket kan bearbeides videre hvis komponisten godkjenner forespørselen. Når det er sagt kan man bruke lydene helt enkelt som effekter og/eller som et stemningsskapende bakteppe. La dere inspirere av lydene. Husk at lyden ikke nødvendigvis må spilles av lydanlegget der forestillingen finner sted. Høytalere kan bæres rundt av aktører. De kan være aktører. De kan plasseres og monteres på alle mulige måter, i utallige kombinasjoner. De kan komme fra scena eller fra salen. Tenk mono, stereo, tenk tredimensjonalt. Høyde, bredde, lengde. Tenk på bevegelse. Tenk på ”stillhet”.

Krav til avspilling:

Høytalerne må kunne spille av et frekvensområde på 40 Hz – 20000 Hz.

Lydene må ikke komprimeres. Minimum avspillingskvalitet er såkalt CD standard, 16 bit 44,1 KHz.